

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 24. aprill 2023
(OR. en)

8610/23

COAFR 145
CFSP/PESC 614
DEVGEN 77
COHOM 95
COHAFA 46

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: Etioopia

– Nõukogu järelused (24. aprill 2023)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järelused Etioopia kohta, mille nõukogu kiitis heaks 24. aprillil 2023 toimunud 3944. istungil.

Etioopia**Nõukogu järeldused**

1. Etioopia on Euroopa Liidu oluline strateegiline partner nii Aafrika Sarve ja Punase mere piirkonnas kui laiemalt kogu Aafrika mandril. EL hindab kõrgelt pikaajalist tihedat koostööd ja dialoogi Etioopia valitsusega, mis on hõlmanud mitmeid erinevaid valdkondi. EL loodab, et tänu Põhja-Etioopia konflikti lahendamisele suhted Etioopiaga normaliseeruvad ning ta on valmis toetama edasisi jõupingutusi püsiva rahu tagamiseks riigis.
2. EL väljendab veel kord oma täielikku toetust 2. novembril 2022 Etioopia valitsuse ja Tigray Rahva Vabastusrinde (TPLF) vahel vaenutegevuse püsivaks lõpetamiseks sõlmitud kestva rahu kokkuleppele. EL tunnustab mõlema poole jätkuvat pühendumist ning väljendab heameelt märkimisväärsete edusammude üle, mida on tehtud selleks, et rakendada vaenutegevuse püsivaks lõpetamiseks sõlmitud kestva rahu kokkulepet, eelkõige seoses relvade vaigistamisega ja juurdepääsu hõlbustamisega humanitaarabile, desarmeerimise, demobiliseerimise ja taasintegreerimise küsimustega tegeleva riikliku rehabilitatsioonikomisjoni moodustamisega, Aafrika Liidu seire-, kontrolli- ja vastavusmissiooni (AU MVCN) loomisega, TPLFi välja jätmisega terroriorganisatsioonide loetelust, avalike teenuste taastamisega ja ajutise valitsuse ametisse nimetamisega Tigrays ning üleminekuperioodi õigusemõistmist käsitleva riikliku poliitika väljatöötamisega.

3. Vaenutegevuse täielik lõpetamine, takistamatu juurdepääs humanitaarabile ning inimõiguste rikkumise eest vastutusele võtmine on vaenutegevuse lõpetamiseks sõlmitud kokkuleppe põhielemendid. Need on olnud ja jäävad ELi peamisteks prioriteetideks. Eeldusel, et nimetatud kokkuleppe rakendamist jätkatakse, pöördub EL järk-järgult tagasi täieliku ja tugevdatud strateegilise koostöö¹ juurde Etioopiaga. EL loodab elavdada Etioopia valitsusega kõigil asjakohastel tasanditel poliitilist dialoogi ning taas alustada valdkondlikke dialooge. Otsesem ja korrapärasem kaasamine ja koostöö aitavad luua tugevama partnerluse.
4. EL on valmis taaskäivitama oma korrapärase mitmeaastase sihtprogrammi, et toetada edasisi edusamme konfliktide rahumeelseks lahendamiseks, lepitamiseks, stabiliseerimiseks ja taastamiseks ning makromajandusliku stabiilsuse tugevdamiseks kogu Etioopias. Samuti innustab ta rahvusvahelisi finantsasutusi aitama Etioopia valitsusel lahendada majandusreformide tegevuskava abil riigi kriitilist majandusolukorda ning võlausaldajariike tegema ühise raamistiku kaudu tööd võla restruktureerimise protsessi kiireks lõpuleviimiseks.

¹ *Ühisavaldus ELi ja Etioopia strateegilise koostöö kohta, mille Etioopia peaminister ja Euroopa Komisjoni president allkirjastasid 14. juunil 2016.*

5. Vastutuse võtmine ja üleminekuperioodi õigusemõistmine on püsiva rahu ja leppimise alustala. EL väljendab heameelt üleminekuperioodi õigusemõistmist käsitleva rohelise raamatu² üle ning innustab Etioopia valitsust jätkama konkreetsete meetmete võtmist, et arendada edasi selles raamatus esitatud võimalusi kooskõlas rahvusvaheliste inimõiguse alaste normide ja standarditega, mida toetab ka rahvusvaheline üksus nagu ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo. Kõigi inimõiguste väidetavate rikkumiste, samuti rahvusvahelise humanitaarõiguse ja rahvusvahelise pagulasõiguse rikkumiste sõltumatu, läbipaistev ja erapooletu uurimine on ühtlasi kiireloomuline ja esmatähtis. EL peab eelkõige kahetsusväärseks konfliktidega seotud seksuaal- ja soolist vägivalda, mis on jõudnud šokeerivale tasemele. Ta rõhutab esmajärjekorras vajadust algatada viivitamatult kohtumenetlusi kõige pakilisemate juhtumite suhtes ja tagada tõendite säilitamine süüdistuste esitamiseks tulevikus. EL väljendab heameelt Etioopia inimõiguste komisjoni ja ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo vahelise koostöö üle ning on valmis seda toetama, samuti vastavalt vajadusele ka koostööd teiste asjaomaste organitega. EL kutsub Tigray Rahva Vabastusrinnet ja Tigray ajutist valitsust üles tegema avalikult ja aktiivselt koostööd kõigi asjaomaste sidusrühmadega. Ta jääb ootama lõpparuannet, mille Etioopiat käsitlev inimõiguste ekspertide rahvusvaheline komisjon (ICHREE) esitab ÜRO Inimõiguste Nõukogu 54. istungjärgul Genfis. EL toetab üleminekuperioodi õigusemõistmise ja vastutuse võtmise protsessi.
6. EL väljendab solidaarsust Etioopia rahva ning ohvrite ja nende perekondadega, kes on kannatanud Põhja-Etioopia konflikti traagiliste humanitaar-, majanduslike ja sotsiaalsete tagajärgede tõttu. Ta tunneb heameelt selle üle, et viimasel ajal on paranenud juurdepääs humanitaarabile enamikes konfliktist mõjutatud piirkondades Etioopia põhjaosas. Samal ajal tuleb piisavalt ja koordineeritult reageerida ka ulatuslikele humanitaarvajadustele, mida põhjustavad karmid põuad ja muud kriisid riigi teistes piirkondades. Abivajajatele antava abi tõhustamine, selle kohale toimetamine ja rahastamine, sealhulgas raskesti ligipääsetavates piirkondades, on jätkuvalt esmatähtis ja kiireloomuline ülesanne. EL jätkab humanitaarabi kohaletoimetamise ja rahastamise toetamist. Äärmiselt tähtis on jätkata jõupingutusi, et tagada humanitaartöötajatele ohutu töökeskkond.

² [Ethiopia Policy Options for Transitional Justice](#) (Etioopia poliitikavalikud üleminekuperioodi õigusemõistmise valdkonnas), mis esitati sidusrühmadega konsulteerimiseks 2023. aasta jaanuaris.

7. Etioopia üldine stabiilsus, suveräänsus ja territoriaalne terviklikkus ning rahumeelne areng on riigi, kogu piirkonna ja ELi jaoks keskse tähtsusega. EL väljendab heameelt kokkuleppe sõlmimise üle võõrvägede väljaviimiseks Etioopia territooriumilt, et tagada püsiv rahu riigis. Ta avaldab tunnustust riikliku rehabilitatsioonikomisjoni loomisele ning on valmis pakkuma oma eksperditeadmisi ja toetust kaasava ja läbipaistva desarmeerimise, demobiliseerimise ja taasintegreerimise protsessi läbiviimiseks. Ta on samuti valmis toetama Aafrika Liitu seire-, kontrolli- ja vastavusmissiooni laiendamisel ja konsolideerimisel.
8. EL tervitab edasisi jõupingutusi, mille eesmärk on kiiresti realiseerida konkreetset kasu, mida rahu toob kõigile mõjutatud elanikkonnarühmadele, muu hulgas kaasavate, usaldusväärsete, vabade ja õiglaste piirkondlike valimiste korraldamise kaudu Tigrays, eesmärgiga moodustada ajutise valitsuse järel piirkondlik valitsus.
9. Ta väljendab tõsist muret riigi erinevates osades, sealhulgas Oromias ja Amharas kasvavate pingete, inimõiguste väidetavate rikkumiste ning vägivaldajuhtumite tõttu. EL kutsub üles koheselt leevendama pingeid ja alustama dialoogi, et saavutada poliitiliste ja demokraatlike vahendite abil püsiv rahu ja stabiilsus. Ta innustab Etioopia valitsust jätkama tööd, et edendada läbipaistvat, kaasavat, terviklikku ja inimestele suunatud riiklikku dialoogi. EL toetab niisuguste tingimuste loomist, mis tagavad kõigi peamiste sidusrühmade, sealhulgas naiste ja noorte täieliku, tõhusa ja tegeliku osalemise, eelkõige sõnavabaduse, meediavabaduse ja kodanikuühiskonna kaudu.
10. Ta kinnitab veel kord Aafrika Sarve piirkonda käsitleva ELi strateegia (2021) raames võetud kohustusi, ning tunnustab Etioopia strateegilist rolli rahu, julgeoleku ja majandusintegratsiooni valdkonnas Aafrika Sarve ja Punase mere piirkonnas. Selleks, et reageerida üha süvenevatele ülemaailmsetele probleemidele, mis on seotud näiteks ÜRO põhikirja põhimõtete järgimise, mitmepoolsuse edendamise, kliimamuutuste, keskkonnaseisundi halvenemise, majanduse taastamise, kestliku arengu eesmärkide saavutamise ning energia- ja toidukriisidega, tuleb teha koostööd ja kasutada koordineeritud lähenemisviisi. EL rõhutab sellega seoses võimalusi, mida pakuvad ELi algatus „Global Gateway“ ja Aafrika Sarve algatus, et toetada arukat ja kestlikku rohe- ja digipööret, ühendatust ja majanduskasvu, et tagada tõelise partnerluse vaimus vastastikune kasu.

11. EL kutsub kõiki rahvusvahelisi partnereid üles toetama jätkuvalt ja koordineeritult Etioopia rahuprotsessi. EL järgib tihedas koostöös Etioopia valitsusega, muu hulgas Aafrika Sarve piirkonda nimetatud ELi eriesindajaga ning koostöös liikmesriikidega ja sarnaselt meelestatud piirkondlike ja rahvusvaheliste partneritega ühist lähenemisviisi püsiva rahu tagamiseks Etioopias.
-